

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De President van de Algemene Rekenkamer
mevrouw drs. S.J. Stuiveling
Postbus 20015
2500 EA DEN HAAG

Directie Begrotingszaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

mw. E. ter Stege

T 070-3427152

F 070-3427946

e.stege@minfin.nl

Ons kenmerk

BZ/ 2012702M

Uw brief (kenmerk)

12008372R

Bijlagen

1

Datum **10 DEC 2012**

Betreft Reactie op Conceptrapport Bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties

Geachte mevrouw Stuiveling,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het conceptrapport "Bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties" die u op 16 november jl. heeft aangeboden voor commentaar. U heeft dit concept rapport tevens gestuurd aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken, Infrastructuur en Milieu, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Veiligheid en Justitie en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In deze brief vindt u, mede namens mijn hierboven genoemde collega's en de ZBO's, onze reactie.¹

In deze brief wordt allereerst ingegaan op de belangrijkste rijksbrede onderwerpen uit het conceptrapport. Een reactie op specifieke conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de onderzochte uitvoeringsorganisaties is opgenomen in de bijlage bij deze brief.

Omdat uitsluitend de factsheets van de onderzochte uitvoeringsorganisaties met de departementen ambtelijk zijn besproken en helaas het overkoepelende rapport met aanbevelingen niet, vroeg deze bestuurlijke reactie meer tijd.

Het rapport "Bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties" geeft een helder overzicht over hoe uitvoeringsorganisaties bezuinigingen accommoderen. Wij zijn ons er als verantwoordelijke ministers van bewust dat ook de komende jaren offers gevraagd worden van uitvoeringsorganisaties. In de uitwerking van het Regeerakkoord van het kabinet Rutte-Asscher is het zaak deze offers op verantwoorde wijze in te vullen, zodat perspectief op houdbare overheidsfinanciën en een duurzame en gezonde economie hand in hand gaat met een kleinere efficiënte en slagvaardige overheid. Deze invulling vindt de komende periode plaats.

Voor bezuinigingen in het kader van doelmatigheid en doeltreffendheid constateert de Rekenkamer in haar conceptrapport dat doelmatiger werken vaak goed mogelijk blijkt voor de onderzochte uitvoeringsorganisaties. Wij kunnen ons goed

¹ Met uitzondering van TNO, AFM, UWV, SVB, Inspectie SZW, NPO van wie u een separate reactie ontvangt.

vinden in deze conclusie. Het rapport geeft voorbeelden hoe recente efficiency kortingen prikkels hebben gegeven om kritisch te kijken naar waar dezelfde taken doelmatiger en efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Wel wordt niet op alle plekken in het conceptrapport het onderscheid tussen doelmatigheidskortingen en beleidsextensiveringen even duidelijk gemaakt.

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
BZ/ 12008372R

Wij onderschrijven de wens tot transparantie van de invulling van bezuinigingen bij overheidsorganisaties. We kunnen ons vinden in uw aanbeveling om bij gelegenheid van het jaarverslag inzichtelijk te maken in hoeverre taakstellingen door uitvoeringsorganisaties zijn gerealiseerd. In het kader van Verantwoord Begroten zijn de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) recentelijk daarop aangepast. Hierin is opgenomen dat agentschappen zich vanaf 2012 in hun jaarverslag verantwoorden over welke maatregelen zij nemen om de taakstelling te realiseren. Daarnaast zullen de verantwoordelijke ministers vanuit hun ministeriële verantwoordelijkheid de onder hen ressorterende zbo's en rwt's met klem vragen dit zelfde te doen in de jaarverslagen van de eigen organisaties.

Ten aanzien van uw aanbeveling in de eerstkomende departementale begrotingen een apart hoofdstuk op te nemen, zijn we van mening dat waar een slag gemaakt kan worden in het brengen van transparantie, de hiervoor reeds bestaande voorschriften en instrumenten gebruikt moeten worden. Hier kan worden gedacht aan Verantwoord Begroten, de RBV, de jaarplannen van rwt's en zbo's, beleidsevaluaties. Deze transparantie moet er echter niet toe leiden dat de jaarverslagen en begrotingen weer in omvang gaan toenemen.

In het conceptrapport vraagt u aandacht voor het gevaar dat doelmatigheidstaakstellingen zouden kunnen leiden tot ongewenste taakversoberingen (beleidsextensiveringen). Zoals gezegd moeten de plannen uit het Regeerakkoord eerst worden uitgewerkt. In die uitwerking zal ook bezien worden of en op welke wijze naast het goedkopere flexibeler en efficiënter werken op verantwoorde wijze eventueel taken moeten worden versoberd of worden afgestoten. Wij vertrouwen er hierbij op dat de bestaande check and balances ingebouwd in de verschillende sturingsmodellen van uitvoeringsorganisaties helpen bij het maken van verantwoorde keuzes.

Uw constatering dat het risico bestaat dat door taakstellingen bij uitvoeringsorganisaties andere, onbedoelde, effecten optreden dan doelmatigheid, onderschrijven wij niet. Aan taakwijzingen of taakversoberingen van uitvoeringsorganisaties gaat altijd een politieke of bestuurlijke weging vooraf. Bij dienstonderdelen opgehangen bij een departement en ook bij agentschappen worden deze vooraf ter instemming voorgelegd aan de verantwoordelijke minister. In geval van een agentschap borgt bovendien het sturingsmodel dat niet zonder goedkeuren van opdrachtgevers en eigenaar een agentschap een minder of ander "product" levert. Daarnaast zullen de ministers vanuit hun ministeriële verantwoordelijkheid eventuele taakversoberingen of -wijzigingen wegen voor de onder hen ressorterende zbo's.

Rondom de aanbevelingen om de taakstellingen per organisatie terugkerend kwantitatief en de maatschappelijke effecten daarvan te rapporteren moet worden opgemerkt dat dit binnen de huidige begrotingssystematiek niet mogelijk is. Zoals

ook in box 1.1 van de 18 miljard monitor uiteen gezet², bevat de Rijksbegroting sinds jaar en dag een overzicht van doelstellingen en voornemens van beleid, gekoppeld aan een budget of uitgavenraming. Een 'maatregel' is het voornemen om beleidsdoelstellingen aan te passen en/of de bijbehorende budgetten te verminderen. De begrotingssystematiek is met andere woorden gebaseerd op verantwoording over wat de overheid *doet* en niet op wat de overheid *laat*. Het is daarnaast veelal niet mogelijk om de budgettaire effecten van een geïsoleerde maatregel te volgen. Dit geldt ook voor maatschappelijke effecten van een specifieke maatregel. De wereld staat immers niet stil, andere ontwikkelingen hebben ook invloed op de (budgettaire) uitkomst. De beste benadering van dergelijke effecten van beleidswijzigingen worden dan ook doorgaans gegenereerd door beleidsevaluaties en effectevaluaties, die bij grotere beleidswijzigingen gebruikelijk zijn.

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
BZ/ 12008372R

Net als u hechten wij grote waarde aan een goede uitvoering van publieke dienstverlening door uitvoeringsorganisaties. Er is ons dan ook veel aangelegen om, ook in economisch zwaardere tijden, de doelmatigheid, doeltreffendheid en kwaliteit van deze dienstverlening zo goed mogelijk te borgen voor de burger, bedrijven en (rijks)overheid.

Hoogachtend,
de minister van Financiën

J.R.V.A. Dijsselbloem

² '18 Miljard Monitor', bijlage bij Kamerstuk 33000 nr. 1, vergaderjaar 2010-2011

Bijlage 1

Op pagina 6 van het rapport is aangegeven: "Door het achterwege blijven van een loon- en prijsbijstelling moet de Belastingdienst tot 2016 € 90 miljoen extra bezuinigen."

Deze maatregel treft niet alleen de Belastingdienst, maar de gehele rijksdienst. Gelet op de formatieve omvang van de Belastingdienst gaat het om een - in absolute zin - groot bedrag.

Op pagina 7 van het rapport staat vermeld: "De Belastingdienst geeft aan dat verdere taakstellingen met behoud van het huidige niveau van dienstverlening en handhaving alleen nog inpasbaar zijn als er eenvoudiger wetgeving komt, zodat de dienst minder taken hoeft uit te voeren."

Dit geldt ook al voor de lopende taakstellingen: grotendeels worden die ingevuld met efficiencymaatregelen binnen de bestaande context (versoeringen, concentratie, enzovoorts), echter de totale taakstelling wordt bereikt door ook nieuwe wetgeving te introduceren die het mogelijk maakt verdergaande besparingen te realiseren (vereenvoudiging, digitalisering, enzovoorts).